

**RAPORT KOŃCOWY
Z REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ**

Miasto Szczecinek, pl. Wolności 13, 78-400 Szczecinek	„Nie daj się osteoporozie – profilaktyka i wczesne wykrywanie osteoporozy dla mieszkańców Miasta Szczecinek w roku 2022”
Przewidziany w programie polityki zdrowotnej okres jego realizacji: 25.04.2022r. – 31.12.2022r.	Faktyczny okres realizacji programu polityki zdrowotnej: 1.06.2022r. – 31.13.2022r.

1. Opis sposobu osiągnięcia celów programu polityki zdrowotnej:

Celem głównym było zwiększenie o 22% odsetka kobiet z populacji kobiet i mężczyzn od 50. roku życia, zamieszkałych w Szczecinku, w roku 2022, u których we wczesnym stadium wykryto ryzyko zachorowalności z powodu osteoporozy – cel został osiągnięty w ograniczonym zakresie (szczegółowy opis znajduje się w dalszej części raportu).

Cele szczegółowe:

- zwiększenie o minimum 22% odsetka osób wśród populacji kobiet i mężczyzn od 50. roku życia, zamieszkałych w Szczecinku, którym zapewniono łatwy dostęp do badań densytometrycznych w 2022 roku - cel został osiągnięty w ograniczonym zakresie (szczegółowy opis znajduje się w dalszej części raportu).
- podniesienie świadomości zdrowotnej (w tym kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych oraz rozwijanie prawidłowych nawyków żywieniowych) u co najmniej 50% uczestników z populacji kobiet i mężczyzn od 50. roku życia zamieszkałych w Szczecinku uczestniczących w części edukacyjnej programu na temat osteoporozy i jej skutków – cel został osiągnięty (szczegółowy opis znajduje się w dalszej części raportu).

Realizatorem Programu była firma OsteoDENS Grzegorz Pozorski Diagnostyka Obrazowa, ul. Kotomierska 20, 86 – 022 Siemno. Realizacja Programu przebiegała następująco: akcja promocyjna Programu obejmowała publikacje w lokalnej prasie, na stronie internetowej Miasta Szczecinek, Samorządowej Agencji Promocji i Kultury oraz w serwisach społecznościowych. Dodatkowo pojawiły się plakaty na słupach ogłoszeniowych w całym mieście, ulotki informacyjne, informacje wyświetlane na przystankach autobusowych oraz akcje promocyjno-edukacyjne – namiot informacyjny postawiony w centrum miasta w wyznaczone dni oraz podczas imprez plenerowych organizowanych w mieście. Dodatkowo każda osoba zgłaszająca się do programu została objęta indywidualną edukacją zdrowotną na temat osteoporozy i jej skutków, kształtowania właściwych nawyków żywieniowych oraz zmiany stylu życia na bardziej aktywny. Rejestracja do programu odbywała się telefonicznie, każda ze zgłaszających się osób w celu wykluczenia przeciwwskazań oraz zakwalifikowaniu danej osoby do obliczenia indywidualnego ryzyka złamania.

Do programu zakwalifikowało się 1 465 osób, 20 osób nie zostało objętych działaniami w ramach Programu z powodu przeciwwskazań do wykonania badania densytometrycznego (1 osoba), nie spełnienia kryteriów włączenia (7 osób), zgłoszenia się osób z już zdiagnozowaną osteoporozą lub z wykonanymi badaniami densytometrycznymi do 2 lat wstecz (12 osób).

Jednym z czynników, który wpłynął na niską zgłaszalność do Programu mógł być fakt, że bezpośrednio przed rozpoczęciem a także w pierwszych miesiącach trwania Programu inna

prywatna firma działająca na terenie miasta przeprowadziła niezależnie od Programu akcję bezpłatnych badań densytometrycznych dla mieszkańców miasta, a jednym z czynników kwalifikujących do udziału w Programie był warunek braku przeprowadzonego badania kalkulatorem FRAX i densytometrycznego w ciągu ostatnich 2 lat. Dodatkowo Realizator Programu zgłosił, że akcja informacyjno-promocyjna Programu może być niewystarczająca dla grupy docelowej seniorów, wśród której skuteczny okazał się marketing szeptany – Realizator zachęcał każdego uczestnika programu by poinformował o możliwości bezpłatnego przebadania się co najmniej dwie osoby ze swojego otoczenia.

2. Charakterystyka interwencji realizowanych w ramach programu polityki zdrowotnej:

#	Nazwa populacji	Interwencja	Wynik
1	Mieszkańcy Szczecinka, w szczególności po 50 roku życia	Działania edukacyjno – informacyjne	Na stronie internetowej Urzędu Miasta Szczecinek oraz Samorządowej Agencji Promocji i Kultury, w lokalnej prasie a także serwisach społecznościowych ukazał się artykuł tematyczny uświadamiający czynniki ryzyka osteoporozy, eliminację pozakostnych czynników złamań, stosowania odpowiedniej diety (bogatej w wapń i witaminę D), unikanie alkoholu i kofeiny, prowadzenie aktywności fizycznej. Dodatkowo każda osoba zgłaszająca się do programu została podczas wizyty kwalifikującej objęta indywidualną edukacją zdrowotną na temat osteoporozy i jej skutków, kształtowania właściwych nawyków żywieniowych oraz zmiany stylu życia na bardziej aktywny, otrzymała także ulotkę informacyjną. Na słupach ogłoszeniowych w całym mieście pojawiły się plakaty, ulotki informacyjne, informacje o Programie wyświetlane były na przystankach autobusowych. Przeprowadzono także akcje promocyjno-edukacyjne – w wyznaczone dni w centrum miasta a także podczas imprez plenerowych organizowanych w mieście ustawiono namiot informacyjny
2	Oszacowanie 10-letniego ryzyka złamania kości metodą FRAX	Mieszkańcy Szczecinka - kobiety w wieku ≥ 50 lat, mężczyźni ≥ 70 lat oraz mężczyźni w wieku 50-69 lat z co najmniej dwoma dodatkowymi czynnikami ryzyka	Liczba osób, którym w ramach Programu obliczono indywidualne ryzyko złamania za pomocą kalkulatora FRAX to 1447, z czego 349 osób uzyskało wynik $< 5\%$, a 1098 osoby uzyskały wynik $\geq 5\%$

3	Badanie densytometryczne gęstości kości kręgosłupa oraz kości udowej za pomocą densytometru DXA	Mieszkańcy Szczecinka - kobiety w wieku ≥ 50 lat, mężczyźni ≥ 70 lat oraz mężczyźni w wieku 50-69 lat z co najmniej dwoma dodatkowymi czynnikami ryzyka	Liczba osób, którym wykonano badania densytometryczne to 1408, z czego 497 osób było w grupie T-score > -1 , 534 osoby znalazły się w grupie T-score ≤ -1 i $> -2,5$ oraz 377 osób w grupie T-score $\leq -2,5$. W ramach Programu przebadano 14,3% osób z docelowej populacji - cel szczegółowy został osiągnięty jedynie połowicznie. Liczba osób, u których w wyniku badania DXA we wczesnym stadium wykryto ryzyko zachorowalności z powodu osteoporozy (T-score między -1,0 a -2,5) to 534, co stanowi 5,4% ogólnej liczby osób z populacji kobiet i mężczyzn od 50. roku życia, zamieszkałych w Szczecinku w roku 2021 roku (dane GUS za 2022 rok nie są jeszcze dostępne), jednak należy zauważyć, że stanowi to aż 36,4% osób, które zgłosiły się do Programu
---	---	---	---

3. Monitorowanie:

Ocena zgłaszalności	
Wskaźnik	Wynik
Liczba osób, które zgłosiły się do programu	Do programu zakwalifikowało się 1 465 osób, 20 osób nie zostało objętych działaniami w ramach Programu z powodu przeciwwskazań do wykonania badania densytometrycznego (1 osoba), nie spełnienia kryteriów włączenia (7 osób), zgłoszenia się osób z już zdiagnozowaną osteoporozą lub z wykonanymi badaniami densytometrycznymi do 2 lat wstecz (12 osób). 47 osób zrezygnowało z udziału w Programie, z czego 31 osób umówiło wizytę, ale się na niej nie pojawiło

Ocena jakości świadczeń	
Wskaźnik	Wynik
Liczba osób pozytywnie oceniająca Program na podstawie przeprowadzonych przez Realizatora ankiet satysfakcji	Ankiety satysfakcji przeprowadzone przez Realizatora Programu wykazywały bardzo pozytywną ocenę realizacji programu - 99% osób oceniło Program bardzo dobrze i uważało że program powinien być kontynuowany w kolejnych latach. Oceniano poziom obsługi, organizację programu oraz element edukacyjny.

	Zgłaszano jedynie trudności z dostępem do informacji o istnieniu programu pomimo szerokiej akcji informacyjnej w mediach, gazetach i na przystankach autobusowych oraz słupach ogłoszeniowych. Realizator starał się rozwiązać ten problem prosząc każdego z uczestników aby przekazał informację o programie co najmniej dwóm osobom ze swojego otoczenia
--	--

4. Ewaluacja:

#	Wskaźnik	Wynik
1	Liczba uczestników działań informacyjno-edukacyjnych, u których doszło do wzrostu poziomu wiedzy (przeprowadzenie pre-testu i post-testu)	W trakcie umówionej wizyty osoby zakwalifikowane do Programu wypełniały pre-test i post-test z wiedzy na temat osteoporozy, w ciągu trwania całego Programu testy te uzupełniło 1384 osoby, z czego 95,5% uzyskało wynik pozytywny na poziomie 70% - 100%
2	Odsetek świadczeniobiorców z wynikiem FRAX $\geq 5\%$ względem wszystkich świadczeniobiorców, dla których w ramach programu wykonano ocenę FRAX	Liczba osób, którym w ramach Programu obliczono indywidualne ryzyko złamania za pomocą kalkulatora FRAX to 1447, z czego u 75,8% osób stwierdzono zwiększone ryzyko złamania (wynik $\geq 5\%$)
3	Odsetek świadczeniobiorców z wynikiem BMD T-score $\leq -2,5$ względem wszystkich świadczeniobiorców, dla których przeprowadzono badanie DXA w ramach programu	Liczba osób, którym wykonano badania densytometryczne to 1408, z czego u 26,7% osób stwierdzono osteoporozę
4	Liczba osób, u których w wyniku badania DXA we wczesnym stadium wykryto ryzyko zachorowalności z powodu osteoporozy (T-score między -1,0 a -2,5) w odniesieniu do populacji kobiet i mężczyzn od 50. roku życia, zamieszkałych w Szczecinku	Liczba osób, u których w wyniku badania DXA we wczesnym stadium wykryto ryzyko zachorowalności z powodu osteoporozy (T-score między -1,0 a -2,5) to 534, co stanowi 5,4% ogólnej liczby osób z populacji kobiet i mężczyzn od 50. roku życia, zamieszkałych w Szczecinku w roku 2021 roku (dane GUS za 2022 rok nie są jeszcze dostępne), jednak należy zauważyć, że stanowi to aż 36,4% osób, które zgłosiły się do Programu
5	Liczba osób z populacji kobiet i mężczyzn od 50. roku życia, zamieszkałych w Szczecinku w roku 2022, którym w ramach programu wykonano badania w odniesieniu do ogólnej liczby osób z tej populacji	W ramach Programu przebadano 14,3% osób z docelowej populacji - cel szczegółowy został osiągnięty jedynie połowicznie

5. Źródła finansowania i wydatki:

#	Rok	Źródło finansowania	Wydatek bieżący	Wydatek majątkowy
1	2022	Budżet JST	139 175,00 zł	0,00 zł

Koszty całkowite realizacji programu polityki zdrowotnej:

#	Rok	Koszt całkowity
1	2022	139 175,00 zł

Koszt całkowity wg źródła finansowania:

#	Źródło finansowania	Wydatek bieżący	Wydatek Majątkowy
1	Budżet JST	139 175,00 zł	0,00 zł

Koszty jednostkowe za usługę:

#	Rok	Nazwa kosztu	Kwota kosztu
1	2022	Akcja informacyjno-edukacyjna, kwalifikacja do Programu i wykonanie badań densytometrycznych	95,00 zł

Średni koszt na uczestnika:

#	Rok	Kwota kosztu
1	2022	95,00 zł

6. Problemy w trakcie realizacji programu:

#	Problem	Działanie naprawcze
1	Jedyną trudności zgłoszone przez Realizatora to niski stopień osób poinformowanych o istnieniu Programu pomimo szerokiej akcji informacyjnej w mediach, gazetach i na przystankach autobusowych oraz słupach ogłoszeniowych	Realizator starał się rozwiązać ten problem prosząc każdego z uczestników aby przekazał informację o programie co najmniej dwóm osobom ze swojego otoczenia. Miasto Szczecinek regularnie wznawiało komunikaty i akcje informacyjne o trwającym programie przez cały czas trwania Programu

